

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

לפני כב' השופט בנימין ארנון

התובעות

1. זאבי תקשורת אחזקות בע"מ
2. זאבי תקשורת - מימון וניהול בע"מ

כולם ע"י ב"כ עוה"ד גיורא ארדינסט ו/או רן שפרינצק ו/או
תומר ויסמן ממשרד עורכי הדין ארדינסט, בן נתן ושות'

נגד

הנתבעים

1. בנק הפועלים בע"מ
2. בנק לאומי לישראל בע"מ
3. בנק דיסקונט לישראל בע"מ
4. בנק מזרחי טפחות בע"מ
5. בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ
6. בנק אגוד לישראל בע"מ
7. הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

כולם ע"י עוה"ד אורי גאון ו/או ליאת עיני-נצר ו/או נורית
ברלינר ואח' ממשרד עורכי הדין ב. לוינבוק ושות'

החלטה

א. מהות התובענה

1. התובעות, חברת "זאבי תקשורת אחזקות בע"מ" וחברת "זאבי תקשורת - מימון וניהול בע"מ" (להלן: "התובעות") הגישו תביעה על סך של 829,529,867.34 ₪ כנגד שבעת הבנקים המנויים להלן: "בנק הפועלים בע"מ", "בנק לאומי לישראל בע"מ", "הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ", "בנק דיסקונט לישראל בע"מ", "בנק מזרחי-טפחות בע"מ", "בנק מרכנתיל-דיסקונט בע"מ" ו"בנק אגוד לישראל בע"מ" (להלן: "הנתבעים").

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

2. במסגרת התובענה עותרות התובעות להשבת הפרשי "ריבית הפרה" בהם חויבו בגין הלוואה שניתנה להן על ידי הנתבעים על אף שפרעו את מלוא הריבית ההסכמית אשר נקבעה בהסכם הלוואה. בכתב התביעה מפרטות התובעות, בין היתר, כי "ריבית ההפרה" מהווה פיצוי מוסכם אשר בנסיבות העניין יש להפחיתו, וזאת - במיוחד בהתחשב בזמן הממושך שחלף מיום ההפרה ועד למועד סיום ההתחשבות שבין הצדדים, אשר אירע לאחר שהושלמה מכירת מניותיהן של התובעות בחברת "בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ" (להלן: "בזק") על ידי כונס נכסים שמונה לשם כך על ידי בית המשפט לבקשת הנתבעים.

3. התובעות טוענות כי הנתבעים התעשרו על חשבוןן שלא כדין, במשך קרוב לשבע שנים, היא תקופת כינוס הנכסים על מניותיהן הנ"ל. לגרסתן, הצדדים לא התכוונו מלכתחילה כי הוראות ההסכם בדבר "ריבית ההפרה" תחולנה במהלך תקופת כינוס נכסים בת כשבע שנים, ולכן גם מסיבה זו אכיפת הסכמי הלוואה בנושא "ריבית ההפרה" אינה מוצדקת. בין יתר טענותיהן טוענות התובעות כי "משבפועל הביאו הנסיבות לכך שבניגוד לציפיותיהם הסבירות של הצדדים, נמשך הליך הכינוס פרק זמן של שבע שנים (וזאת לא בשל מחדליהן של התובעות, אלא בשל בחירתם של הבנקים והכנוס להימנע ממימוש המניות במשך התקופה האמורה), הרי שעמידת הבנקים על זכותם הנטענת (והמוכחשת) לגבות ריבית הפרה בגין מלא התקופה האמורה, בסכום עתק העומד על סך של כ-860 מיליון ₪ אינה מביאה להגשמת ציפיותיהם הסבירות של הצדדים לחוזה, והיא מהווה עמידה על זכות חוזית (נטענת, ומוכחשת) בחוסר תום לב" (סעיף 172 לכתב התביעה; ההדגשות אינן במקור, ב.א.). לאור זאת, מבקשות התובעות, שבית המשפט יקבע כי "סכום הפרשי ריבית ההפרה, בהם חויבו התובעות בפועל (העומד על סך 859,177,000 ₪) יופחת לסך של 37,035,000 ₪, בהתאם לסמכותו של בית המשפט הנכבד מכוח סעיף 15(א) לחוק התרופות" [סעיף 196(א) לכתב התביעה].

למותר לציין כי בכתב התביעה מפורטות אף טענות נוספות אשר פירוטן אינו נחוץ לשם הכרעה בבקשה המונחת לפני.

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

4. הנתבעים מצידם כופרים בכל הנטען בכתב התביעה. לטענתם, מנסות התובעות, שלא בתום לב, להתעשר שלא כדין על חשבונם, וזאת - "בטענות ותואנות שווא תוך התכחשות בוטה להתחייבויות התובעות ולמצגים שיצרו כלפי הנתבעים, במפורש או במשתמע" (ראה סעיף 9 לכתב ההגנה).

5. בין שלל טענותיהם טוענים הנתבעים כי "תנאי הסכמי ההלוואה, לרבות תקופת ההלוואה ושיעורי הריבית ולרבות תוצאות הפרתם, נקבעו בהתחשב במכלול הנסיבות הרלוונטיות, ובכלל זה מטרת ההלוואות, המקורות לסילוקן והביטחונות שניתנו להבטחתן. למותר לציין כי לו היו הבנקים יודעים מראש כי האשראי שהתבקש על ידי התובעות ו/או מי מהן לא יפרע במועד שנקבע לכך ו/או כי גם לא יתקיימו התנאים להארכת תקופת ההלוואות בהתאם להסכמים בין הצדדים, היו הנתבעים נמנעים מלכתחילה מלהעמיד לתובעות ו/או למי מהן את ההלוואות" (סעיף 12 לכתב ההגנה; ההדגשות אינן במקור, ב.א.).

ב. הבקשה לגילוי מסמכים ספציפיים והבקשות שבעקבותיה

6. ביום 18.8.2010 הגישו התובעות בקשה לגילוי מסמכים ספציפיים (להלן: "**הבקשה העיקרית**"), וזאת בשל טענתן כי הנתבעים "נמנעו מלהשיב לדרישה לגילוי מסמכים ספציפיים שהועברה אליהם מטעם המבקשות, חרף חובתם על פי דין לעשות כן ובניגוד להחלטות בית המשפט בעניין השלמת הליכי גילוי המסמכים" (סעיף 2 לבקשה העיקרית).

7. בבקשתן פירטו התובעות מסמכים וסוגי מסמכים שונים שגילויים מתבקש, וביניהם "המסמכים בתיק הלקוח של המבקשות, תכתובות פנימיות וחיצוניות, דוחות וחוות דעת שנערכו מטעם או עבור המשיבים בקשר עם ההלוואה... פרוטוקולים ומסמכים אחרים של הדירקטוריונים וועדות הדירקטוריונים השונות אשר דנו בעניינן של המבקשות ובעיקר בהלוואה שניתנה להן" ועוד (סעיף 47 לבקשה העיקרית).

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

8. התובעות ציינו כי המסמכים רלוונטיים היות "שבמסגרת התביעה יהיה צורך לברר את **אומד דעתם של המשיבים** ביחס להסכמי ההלוואה נשוא התביעה, וכן יהיה צורך לברר את **ציפיות המשיבים** בעת כריתת הסכמים אלה" (סעיף 46 לבקשה העיקרית; ההדגשות במקור – ב.א.). לגירסת התובעות "כל המסמכים האמורים הינם רלוונטיים לבירור התביעה וגילויים יאפשר לבחון את **אומד דעתם של המשיבים** ביחס להסכמי ההלוואה ואת **ציפיותיהם** בעת כריתת הסכמים אלה, לרבות התייחסות (או אי התייחסות, שגם לה יש משמעות) לתנאי ההלוואה, לתשואה שהמשיבים ציפו להפיק ממנו, לתסריטים שמהם חששו המשיבים במקרה שהמבקשות לא יוכלו לפרוע את ההלוואה, לריבית ההפרה ולאופן שבו היא נקבעה, לבטוחות שנקבעו במסגרת ההלוואה **ולאופן ולמשך מימושו**, וכן הלאה" (סעיף 48 לבקשה העיקרית; ההדגשות אינן במקור – ב.א.).

9. בתגובתם לבקשה זו התנגדו הנתבעים לבקשה תוך שהם טוענים, בין השאר, כי הבקשה "ראויה להידחות על הסף, בין היתר, בהיעדר כל הסבר ופירוט כיצד המסמכים המבוקשים רלוונטיים למחלוקת בתיק זה". במסגרת התגובה לבקשה, פרשו הנתבעים ריעה נרחבת ביותר המפרטת מדוע לטעמם מדובר בגילוי כוללני שאיננו נדרש של מסמכים **שאינם רלוונטיים**, מדוע **דרישת הגילוי מכבידה** יתר על המידה, ומדוע יש לקבל, לגבי חלק מן המסמכים, את טענותיהם בדבר **חיסיון** המוטל על חלק מהמסמכים.

10. בתשובת התובעות לתגובת הנתבעים לבקשה הציגו התובעות ביתר פירוט את טענותן באשר לרלוונטיות לתובענה של המסמכים הספציפיים אשר גילויים התבקש על ידן, תוך שהן מביאות אסמכתאות שונות לכך **שניתן ללמוד על אומד דעתם של הצדדים גם מאירועים שאירעו לאחר חתימת החוזה** (ראה סעיף 41 לתשובה לתגובה). בנוסף, התובעות אף מציינות בתשובתן כי "על מנת לעמוד על חוסר תום ליבם של המשיבים במהלך תקופת הכינוס, נדרש גילויים של המסמכים המבוקשים בדרישת הגילוי, מהם ניתן יהיה ללמוד, למשל, כיצד התייחסו המשיבים להתמשכות תקופת הכינוס ולחייב המבקשות בריבית הפרה כל תקופה זו" (סעיף 44 לתשובה לתגובה). כדוגמה לרלוונטיות שיכולה להיות למסמכים הנדרשים, התובעות צירפו לתשובתן את פרוטוקול ישיבת הדירקטוריון של הבנק

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-10-02

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ מיום 19.4.01 שבה העריך חבר הדירקטוריון, פרופ' ראובן גרונאו, כי לתחושתו "בבזק לא יהיה הפסד למרות הירידה...".

11. הנתבעים הגישו בקשה להתיר להן להמציא תשובה לתשובת התובעות לתגובה לבקשה העיקרית (להלן: "הבקשה למתן תשובה נוספת"). לגירסתם, בתשובתן העלו התובעות טענות חדשות אשר מצדיקות מתן רשות לנתבעים להשיב עליהן.

12. התובעות הגישו תגובה לבקשה למתן תשובה נוספת בה הביעו את התנגדותן למתן אפשרות לנתבעים להגיש תשובה נוספת, ובה טענו, בין השאר, כי אין לראות בתשובתן לתגובת הנתבעים משום העלאת טענות חדשות, אלא משום פירוט והדגמה של טענתן הראשונית באשר לרלוונטיות של המסמכים הספציפיים שגילויים נדרש על ידן.

13. בדיון שהתקיים ביום 10.11.2010 הוצע לצדדים על ידי בית המשפט לנסות ולהגיע להבנות ביניהם באשר למסמכים אשר אין מחלוקת לגבי חובת גילויים, באופן שיותיר לבית המשפט את ההכרעה במחלוקות שתותרנה.

14. בהמשך להסכמת הצדדים לשקול בחיוב את הצעתו הנ"ל של בית המשפט מונחת לפני הודעה ובקשה משותפת של שני הצדדים גם יחד למתן תוקף של החלטה להסכמתם המשותפת בדבר גילויים על ידי הנתבעים של שורה ארוכה של מסמכים וסוגי מסמכים המתייחסים למחלוקות נשוא התובענה.

בנוסף, מבקשים הצדדים הכרעתו של בית משפט זה במחלוקת שנותרה ביניהם ביחס לחובתם של הנתבעים לגלות המסמכים הבאים:

א. "כל המסמכים בתיק הלקוח של כל אחד מן הנתבעים בקשר לתובעות" [ראה סעיף 2(א) להודעה והבקשה המשותפת].

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ב. "כל הודעות הדואר האלקטרוני שהוחלפו בין עובדי הנתבעים לבין עצמם ו/או בין עובדי הנתבעים לבין כל גורם מחוץ לנתבעים בקשר עם ההלוואה" [ראה סעיף 2(ב) להודעה והבקשה המשותפת].

במסגרת הודעה זו צמצמו הנתבעים את בקשתם למתן תשובה נוספת "לטענות חדשות שהועלו לטענתם (לה מתנגדות התובעות), ביחס למסמכים הנזכרים בסעיף 2 לעיל" (סעיף 7 להודעה והבקשה המשותפת).

ג. דיון והכרעה

15. לאחר שעיינתי בבקשה העיקרית, בתגובת הנתבעים לבקשה זו, ובתשובת התובעות לתגובת הנתבעים, וכן לאחר שעיינתי בבקשת הנתבעים למתן תשובה נוספת, ובתגובה מטעם התובעות לבקשה למתן תשובה נוספת – הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להיענות לבקשה למתן תשובה נוספת אף לא ביחס לסוגיות שנותרו במחלוקת. בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד-1984 (להלן: "תקנות סד"א") לא מוקנית לנתבעים זכות שבדין למתן תשובה נוספת במענה לתשובת התובעות שניתנה לנוכח תגובתם של הנתבעים לבקשה. מתן רשות להגשת תשובה נוספת במקרה הנוכחי עלול לגרום להגשת בקשה מצד התובעות להתיר גם להן להגיש תגובה נוספת, וחוזר חלילה, והדבר עלול לגרום לסרבול ולהתמשכות בלתי מוצדקת של הליכי הביניים באופן שיעכב את בירור התובענה לגופה. לא למותר לציין כי לאחר שחזרתי וערכתי השוואה בין כתב התביעה והבקשה העיקרית, לבין התשובה לתגובת הנתבעים לבקשה העיקרית, מצאתי כי בתשובתן של התובעות לתגובת הנתבעים בבקשה העיקרית פעלו התובעות לשם חידוד הטענות שהועלו על ידן בכתב התביעה ובבקשה העיקרית, ולא העלו טענות חדשות מהותיות המצדיקות חריגה מסדרי הדין המקובלים כפי שהוגדרו בתקנות סד"א. יתר על כן: אף אם ניתן היה לטעון בדוחק כי בטענות התובעות נכללו גוונים של טענות חדשות שלא הוזכרו במפורש בכתב התביעה או בבקשה העיקרית – הרי שהחלטתי בסוגיות שנותרו במחלוקת אינה מבוססת על טענות אלו, והיא נשענת על הנטען על ידי התובעות בכתב התביעה ובבקשה העיקרית אשר לגביהם ניתנה תגובת הנתבעים הן במסגרת כתב ההגנה והן במסגרת תגובתם לבקשה העיקרית.

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

16. באשר לבקשת התובעות להורות על גילוי כל המסמכים בתיק הלקוח של כל אחד מן הנתבעים בקשר לתובעות, אני סבור כי מן הדין להיעתר לבקשה זו.

17. בעומדו על תכליתם של הליכי גילוי המסמכים והעיון בהם, קבע כב' השופט אשר גרוניס ברע"א 4234/05 בנק מזרחי המאוחד בע"מ נ' פלץ (פורסם במאגרים המשפטיים, ניתן ביום 14.8.05) את העקרונות הבאים:

"המטרה של הליכי גילוי ועיון הינה להביא לכך שההליך העיקרי יתנהל בקלפים גלויים, כאשר כל צד יודע מראש מהם המסמכים שבידי הצד האחר, ואשר יש בהם כדי לחזק את עניינו של הצד האחר או להחליש את עניינו של זה. כך תימנע הפתעה של הצד שכנגד במהלך ההוכחות ויקטן החשש שהפתעה כאמור תוביל לעיכובים בשמיעתו של המשפט (רע"א 4249/98 שמעון סוויסה נ' הכשרת הישוב-חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נה (1) 515, 520). ניהול שלב ההוכחות באופן שכל אחד מבעלי הדין מודע לחומר שבידי יריבו אף יגביר את יכולתו של בית המשפט בחשיפת האמת". (ההדגשות אינן במקור – ב.א.).

18. ברע"א 2534/02 יהודה שמשון נ' בנק פועלים בע"מ, פ"ד נו(5) 193 (להלן: "פס"ד שמשון") התייחסה כב' השופטת דליה דורנר לשאלה האם ניתן לבקש גילוי ועיון בסוג מסויים של מסמכים, להבדיל מבקשה לגילוי ועיון במסמך מסויים. מפאת חשיבות הדברים לעניין שלפני, אביא את הדברים כלשונם:

"לאור לשון של התקנות קמה השאלה, אם ניתן לבקש בגדר עיון בסוגי-מסמכים, או שמא מוגבל המבקש לציון מסמכים ספציפיים בלבד. מעיקרון הגילוי מתבקש, שבשעה שאין ביכולתו של בעל-דין להצביע על מסמך ספציפי - בית-המשפט יתיר עיון גם בסוגי-מסמכים. זאת, בתנאי שהוכחה הרלוואנטיות שלהם לעניין שבמחלוקת.

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-10-02

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

תקנות 113 ו-117 גופן אינן קובעות דרישה בדבר רלוואנטיות המסמך המבוקש, אך מהוראת תקנה 120(ב) ברור, כי בית-המשפט לא יעתר לבקשה לגלות מסמכים שאינם נוגעים לשאלה הנדונה.

אולם, במצב בו מתבקש גילויים של סוגי-מסמכים ואין ביכולתו של המבקש להצביע על מסמכים ספציפיים, עלול להיווצר "מעגל שוטה": המבקש יידרש להוכיח את רלוואנטיות המסמכים כתנאי לעיון בהם, אך הוא יוכל להצביע על רלוואנטיות, אם בכלל, רק לאחר שיעיין באותם המסמכים. על מנת להיחלץ מפרדוקס זה, מן הראוי ליצור זיקה בין דרישת הרלוואנטיות לבין הסעד המבוקש. המבקש את גילויים של סוגי-מסמכים יידרש להוכיח, כי על פניו, סוגים אלה רלוואנטיים לעניינו." (ההדגשות אינן במקור – ב. א.).

19. אני סבור כי המסמכים המצויים "בתיקי הלקוח" של התובעות המוחזקים בידי הנתבעים עשויים לסייע לבירורן של המחלוקות האמיתיות שבין הצדדים ובכך יהיה כדי לסייע אף לבית המשפט בחקר האמת. המחלוקות בין הצדדים, כפי שהן עולות מכתב התביעה ומכתב ההגנה נוגעות לפרשנותו של החוזה, אשר יכול שתלמד "גם מהתנהגותם של הצדדים לאחר מעשה, אם זו עשויה ללמד מה היתה כוונת המתקשרים" (ראה ע"א 65/78 מעליות טל נ' מנהל אגף המכס והבלו, פ"ד לד(4) 397, 405; וראה גם א' ברק "פרשנות במשפט – פרשנות החוזה" (2001) בעמ' 467-468). יתר כל כן: המחלוקות המפורטות בכתב התביעה אף מתייחסות לשאלה האם הנתבעים נהגו בתום לב במהלך תקופת כינוס הנכסים, או שמא הליכי כינוס הנכסים נמשכו זמן רב מהדרוש גם בשל רצונם של הנתבעים לזכות בריבית ההפרה במשך תקופה ארוכה, או לחלופין – הליכים אלה נמשכו זמן ממושך מדי גם בשל אדישותם של הנתבעים להתמשכות הליכי כינוס הנכסים מאחר ובתקופה זו הצטברה לזכותן "ריבית הפרה" נוספת. למותר לציין כי בכתב ההגנה חולקים הנתבעים על טענותיהן אלה של התובעות, וניתן לקבוע כי שאלות אלה מצויות בלב המחלוקות שבין הצדדים.

20. בשולי הדברים אציין, כי לכאורה יש ממש גם בטענת התובעות לפיה טענותיהם של הנתבעים במסגרת הליך זה אינן עולות בקנה אחד עם טענותיהם במסגרת בקשתם להעברתה של התובענה מהליך של המרצת פתיחה למסגרת של תובענה רגילה. כך, לשם

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

דוגמה, טוענות התובעות כי בסעיף 54 של בקשתם להעברת התובענה להליך של תובענה רגילה טענו הנתבעים כדלקמן:

"השאלה האם המקרה דנן הינו אחד מאותם "מקרים חריגים" בהם יופחת הפיצוי המוסכם, אינה שאלה משפטית גרידא, אלא שאלה עובדתית המצריכה בירור מורכב. כך למשל נקבע בעניין חשל הנ"ל כי "בעת קביעת סוגי הנזק נשוא תניית הפיצוי המוסכם" יש להתחשב "במיכלול הנסיבות האופפות את כריתת החוזה, ולבחון אם לאורן ניתן היה לצפות התרחשותו של נזק מסוג מסויים כעניין אובייקטיבי (שם, בעמ' 265). בחינת "מיכלול הנסיבות האופפות את כריתת החוזה בענייננו, מחייבת בירור עובדתי בדבר נסיבות כריתתם של 4 חוזים, חוזה ההלוואה המקורי (נספח א' להמרצת הפתיחה) ושלושה מסמכי תיקון של הסכם ההלוואה... זהו אף המצב ביחס לטענות בהמרצת הפתיחה הנסמכות על "פרשנות ההסכם בהתאם לאומד דעת הצדדים". על מנת להכריע בשאלת אומד דעת הצדדים בכל הנוגע לסעיף ריבית ההפרה בהסכם ההלוואה ולקבוע כי אומד דעת זה מוביל לפרשנותן (המופרכת) של המשיבות להסכם ההלוואה, פרשנות שאיננה מתיישבת ואף סותרת את הכתוב בהסכם באופן ברור, יהא על בית המשפט הנכבד לבחון גם נסיבות חיצוניות להסכם ובכלל זה את מכלול הנסיבות שהובילו לחתימת הסכם ההלוואה (ולשלושת מסמכי התיקון שלו). אין צורך לומר, כי מדובר בבחינה עובדתית מורכבת ורבת היקף הכרוכה, בין היתר, בבירור עובדתי של נסיבות הליך המשא ומתן". (ההדגשות אינן במקור, ב.א.).

21. יצוין, כי בית משפט זה נעתר לבקשתם של הנתבעים להעברת התיק לפסים של תובענה רגילה, וזאת - בין היתר בהתבסס גם על טענת הנתבעים לפיה "יהא על בית המשפט הנכבד לבחון גם נסיבות חיצוניות להסכם ובכלל זה את מכלול הנסיבות שהובילו לחתימת הסכם ההלוואה". על אף שהחלטתי זו נסמכת אך על הצורך בגילוי המסמכים הנדרשים לבירור המחלוקות כפי שהם עולות מכתב התביעה ומכתב ההגנה, יש להעיר כי השינוי בעמדת הנתבעים, אשר עמדו בעבר בתוקף רב על טענתם כי יהיה צורך לפרוש בפני בית המשפט יריעה עובדתית רחבת היקף - מעורר תמיהה.

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

22. כפועל יוצר מניתוח הדברים המובא לעיל, אני סבור כי בנסיבות העניין שלפני יהא זה ראוי וצודק להורות לנתבעים לגלות בתצהיר מהם כל המסמכים המצויים ב"תיקי הלקוח" של התובעות המוחזקים על ידם. אני סבור כי הדבר יסייע לבית המשפט לבחון את "מכלול הנסיבות שהובילו לחתימת הסכם ההלוואה", כמו גם את הנסיבות המאחרות למועד החתימה על הסכם זה, והן תסייענה לבית המשפט ללמוד על אומד דעתם של הצדדים בעת החתימה על הסכם ההלוואה והתוספות שנוספו לו, כמו גם על אופן ביצועם של מסמכים אלה על ידי הצדדים במשך תקופת כינוס הנכסים ועד למועד עריכת ההתחשבנות הכוללת שבין הצדדים. בנוסף, מוצא אני לנכון לציין כי מאחר ומסמכים אלה מרוכזים ב"תיקי הלקוח" של התובעות המוחזקים על ידי הנתבעים הרי שמטלת איסופם לא צריכה להוות מטלה אשר תכביד על הנתבעים בצורה חריגה.

23. לאור כל האמור לעיל, אני מורה בזאת לנתבעים לגלות לתובעות בתצהיר ערוך ומאומת כדין את כל המסמכים המצויים ב"תיקי הלקוח" של התובעות המצויים בחזקת הנתבעים.

24. באשר לבקשת התובעות להורות על גילוי כל הודעות הדואר האלקטרוני אשר הוחלפו בין עובדי הנתבעים לבין עצמם ו/או בין עובדי הנתבעים לבין כל גורם מחוץ לנתבעים בקשר עם ההלוואה, אני סבור כי מן הדין לקבל גם בקשה זו. ברע"א 6823/05 **אברהם רואימי נ' בנק לאומי לישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים, ניתן ביום 12.1.06) (להלן: "**פס"ד רואימי**"), נידונה בקשתו של מר אברהם רואימי (להלן: "**רואימי**") לגילוי כל התכתובות האלקטרוניות המכילות את שמו או את מספר התיק הפנימי בבנק הקשור להלוואה. יצוין כי הבקשה לגילוי התכתובות הוגשה במסגרת תביעה שהוגשה על ידי בנק לאומי כנגד רואימי על סך של כ-57,000,000 ₪. במקרה שנידון שם, דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לגילוי מסמכים הנ"ל בהסתמך, בין השאר, על העובדה כי "ממילא מוטל נטל ההוכחה על הבנק ולכן יש להניח שיש לו עניין בהצגת המסמכים העוסקים בהתחייבותו של המבקש כלפיהם" (פסקה 2 בפס"ד **רואימי**). במסגרת הדיון בברע"א אשר הוגשה על ההחלטה הנ"ל קבע בית המשפט העליון (**כב' השופטת עדנה ארבל**) כי יש לקבל את ערעורו של רואימי על החלטת בית המשפט המחוזי, תוך שהוא קובע כדלקמן:

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-10-02

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

"באשר לסעיף 2.11 העוסק כאמור בהודעות דואר אלקטרוני - מחד כבר נפסק על-ידי בית משפט זה כי בית המשפט יתיר עיון גם בסוגי מסמכים, מקום בו אין ביכולתו של בעל דין להצביע על מסמך ספציפי (ראו רע"א 2534/02 הנ"ל). כמו כן יש לזכור כי הודעות דואר אלקטרוני נשמרות במחשב, וניתן לבצע חיפוש באמצעות המחשב של הודעות רלוונטיות. מאידך, קיים חשש, ובצדק, כי בקשת גילוי רחבה כגון זו תכביד בכל זאת באופן בלתי סביר על הבנק. במסגרת מכלול השיקולים העומדים על הפרק, וכדי לא להכביד במידה מוגזמת על הבנק מחד, וכדי לאפשר למבקש לנהל הגנתו, כמו גם לסייע לבית המשפט לחשוף את האמת, החלטתי לחייב את הבנק בגילוי הודעות דואר אלקטרוני המכילות את המילה "רואימי" או את מספר התיק הפנימי בבנק המשייך למבקש. החיפוש יוגבל למחשבי עובדי הבנק שעסקו בעניינה של ההלוואה, כפי שהם מפורטים בסעיף 3 להודעתו של המבקש לבית המשפט מיום 9.6.05." (ההדגשות אינן במקור – ב.א.).

25. השוואת נסיבות המקרה שלפני למקרה שנדון בפס"ד רואימי מביאה למסקנה כי אף במקרה הנוכחי יהא זה ראוי ומוצדק להיעתר לבקשת התובעות לגילוי הודעות הדואר האלקטרוני הנוגעות להלוואה נשוא התובענה ולריבית ההפרה אשר התובעות חוייבו בתשלומה לנתבעים בגין נטילת ההלוואה.

במקרה שלפני בקשת הגילוי מתייחסת להודעות דואר אלקטרוני שהוחלפו "בקשר עם ההלוואה" בלבד, כהגדרתו של מונח זה, וכמוסכם בין הצדדים, בסיפא של סעיף 1 בהודעתם ובקשתם המשותפת של הצדדים לבית המשפט. בכך יש כדי לתמוך במסקנה כי מדובר בגילוי נדרש של "איתור מסמכים המכוון לבירור המחלוקת הנדונה" ולא ב"מסע דיג של מסמכים, הפורץ את גדרי השאלות שבמחלוקת" שאין להתירו (ראה פס"ד שמשון, עמ' 3-2). לשם ההשוואה: בפס"ד רואימי נקבע כי הבנק יגלה לנתבע את כל הודעות הדואר האלקטרוני ששמו של הנתבע או מספר התיק שלו מוזכר בהן, וזאת בלא שתיערך אבחנה בין הודעות דואר אלקטרוני העוסקות בהלוואה נשוא התובענה או בנושאים האחרים שבמחלוקת בין הצדדים, לבין הודעות דואר אלקטרוני העוסקות בעניינים אחרים הקשורים בנתבע שאינם נוגעים למחלוקת שבתובענה.

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

בנוסף, במקרה הנוכחי נאלצו התובעות להגיש תביעתן כנגד הנתבעים לאחר שהתובעים כבר חייבו אותן במלוא "ריבית ההפרה" אשר לטענתם היו התובעות חייבות בתשלומה על פי הסכמי ההלוואה. לא למותר לציין כי המסמכים אשר יכולים להעיד על ציפיות הנתבעים, על אומדן דעתם ועל אופן התנהלותם במהלך תקופת הכינוס, אמורים להימצא בחזקתם של הנתבעים. משכך, הרציונל שעמד בבסיס החלטתו של בית המשפט המחוזי אשר ראה לנכון לדחות את בקשתו של רואימי איננו מתקיים במקרה הנוכחי, שכן הבנקים מהווים את הנתבעים בתובענה שלפני, ואין זה, לכאורה, מובן מאליו כי יש להם אינטרס בהצגת כל המסמכים הנוגעים להתחייבויותיהן ולזכויותיהן של התובעות כלפיהן.

יתר על כן: העובדה כי מדובר בתקופה ארוכה יחסית של כינוס נכסים מטילה אמנם עומס והכבדה מסויימים על הנתבעים, אך אין מנוס מכך שעה שהנתבעים גבו את מלוא ריבית ההפרה אשר הם סברו כי התובעות היו חייבות בתשלומה, ואילו, מנגד, התובעות נדרשות להגשת תביעה כנגד הנתבעים על סכום כספי גבוה במיוחד כאשר המסמכים הרלוונטיים לברור המחלוקות האמיתיות שבין הצדדים מצויים בידי הנתבעים.

26. לאור כל האמור לעיל, אני מורה לנתבעים לגלות בתצהיר את כל הודעות הדואר האלקטרוני שהוחלפו בין עובדי הנתבעים לבין עצמם ו/או בין עובדי הנתבעים לבין כל גורם מחוץ לנתבעים "בקשר עם ההלוואה", המכילות את המילה "זאבי" או את מספר התיק הפנימי בבנקים הנתבעים המתייחס לכל אחת מבין שתי התובעות. יודגש כי משמעות המונח "בקשר עם ההלוואה" המופיע בהחלטתי זו הינו כהגדרתו של מונח זה, וכמוסכם בין הצדדים, בסיפא של סעיף 1 בהודעתם ובקשתם המשותפת של הצדדים לבית המשפט.

ככל שהדבר אפשרי, יערך איתור מסמכי הדואר האלקטרוני באמצעות חיפוש במאגר הממוחשב המרכזי של כל אחד מבין הבנקים-הנתבעים, תוך שימוש במילות המפתח הני"ל, וזאת - על מנת לאפשר גילויים של כל התכתובות שבהן מופיעות מילות מפתח אלה בקרב כלל עובדי הבנקים הנתבעים. במידה ואין אפשרות טכנית לעריכת חיפוש כוללני במאגר ממוחשב מרכזי בכל אחד מהבנקים-הנתבעים שבו מצויות כל הודעות הדואר האלקטרוני של כלל עובדי אותו בנק - יצהירו על כך הנתבעים במסגרת תצהיר גילוי המסמכים, יפרטו

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

את שמותיהם של כל אחד ואחד מבין עובדי הנתבעים אשר לפי ידיעתם של הנתבעים עסקו בהלוואות נשוא התובענה, ויגלו במסגרת גילוי המסמכים את כלל תכתובות הדואר האלקטרוני שאותו כתוצאה מחיפוש באמצעות מילות המפתח הנ"ל במחשביהם של אותם העובדים אשר עסקו מטעם הנתבעים בהלוואות נשוא התובענה.

27. מוצא אני לנכון להדגיש כי עקרון גילוי המסמכים ניצב לא אחת מול ערכים חשובים אחרים, כמו למשל, מניעת פגיעה בפרטיות ובאינטרסים של צדדים שלישיים (ראה פס"ד שמשון, עמ' 2). בהתאם לכך אבהיר כי במידה ובגילויים של המסמכים עליהם הוריתי בהחלטה זו יכללו פרטים הנוגעים לצדדים שלישיים אשר הינם לקוחות אחרים של הנתבעים ואשר הנתבעים חבים כלפיהם בחובת סודיות, או בחובות נאמנות אחרות לסוגיהן, הרי שכל הפרטים הנוגעים לצדדים שלישיים כאלה יושחרו באופן שימנע את חשיפתם ואת הפגיעה בפרטיות ו/או בחובות הסודיות והנאמנות של הנתבעים כלפי אותם צדדים שלישיים.

28. בהתאם להסכמת הצדדים ולמבוקש על ידם במסגרת הודעתם ובקשתם המשותפת לבית המשפט, ניתן בזה תוקף של החלטה להסכמת הצדדים בדבר גילויים של כל המסמכים אשר פורטו בסעיף 1 של הודעה ובקשה זו, על כל סעיפיו הקטנים. לגבי מסמכים אלה יחול האמור בסעיף 3 בהודעה והבקשה המשותפת ותצהירי גילוי מסמכים אלה יומצאו על ידי הנתבעים לתובעות יחד עם העתקי המסמכים שלא נטענה לגביהם טענת חיסיון עד ליום 30.12.2010.

29. באשר למסמכים הנמצאים ב"תיקי הלקוח" של התובעות המצויים בידי הנתבעים, ובאשר להודעות הדואר האלקטרוני הנזכרים לעיל בהחלטתי זו – הנני מורה לנתבעים לגלותם כנדרש על פי תקנות סד"א עד ליום 30.12.2010. ככל שיתעורר צורך ממשי בפרק זמן נוסף לשם ביצועה של החלטה זו – יפנו הנתבעים לבית המשפט בבקשה מנומקת בקשר לכך.

30. לנוכח ההסכמות הרחבות אליהם הגיעו הצדדים במרבית הסוגיות נשוא הבקשה העיקרית, לא מצאתי לנכון ליתן צו להוצאות.

בית המשפט המחוזי מרכז

29 נובמבר 2010

ת"א 26401-10-09

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ת"א 21725-02-10

זאבי תקשורת אחזקות בע"מ ואח' נ' בנק הפועלים
בע"מ ואח'

ניתן היום, כ"ב כסלו תשע"א, 29 נובמבר 2010, בהעדר הצדדים.